

je prav, če danes malo odgovarjamo nato in pogledamo politično usodo slovenskih kmetijcev.

Pod lažnjivim imenom »Samostojne« so prvič nastopili v prvih letih po prevratu. Bili pa niso samostojni, ampak odvisni od dr. Žerjava, ki jih je »financiral«, kakor je pozneje sam popisal. Ko so postali samostojnejši dovolj godni, pa so zleteli iz Žerjavovega gnjezda, oče Žerjav pa je žalostno gledal za njimi. Toda samostojnejši, ki so bili od začetka navajeni, da so odvisni, niso mogli ustanoviti kake samostojne politične organizacije, ampak so se kot pripraga priključili Radiču. To pa je njim zelo škodilo, kajti Slovenci niso zato, da bi jim Radič komandiral in tako slabo za nje skrbel, kakor skrbi za Hrvate. Na Stajerskem, kjer je Radič nekoč še nekaj pomenil, je pri zadnjih volitvah vse izgubil.

Cela furenga z Radičem se je pa tudi na Hrvaškem začela trgati. Treba je bilo nove poveze, novih pripreg. In to so v Zagrebu napravili. Radič, nekoč tako samostojen, je postal samo še igrača v rokah Pribičevića. Kako zelo so zdaj vsi radičevci sploh odvisni od Pribičevića, se kaže v tem, da Radič ni smel izpolniti, kar je kralju obljubil, da gre v vlado, ampak je moral na zahtevo Pribičevića takoj v Zagreb, češ, da se je njegova gospa prehladila, ki pa ga je prišla na kolodvor čakati. V Beogradu danes radičevci sami ne pomenijo ničesar, ker morajo držati in delati to, kar Pribičević reče.

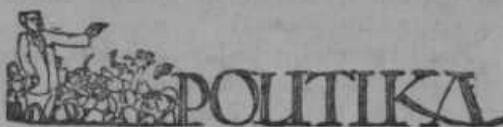
In doma? Bivši samostojnejši, pozneje radičevci, danes pa zopet samo še privešek demokratske stranke, so imeli v Mariboru svoje zborovanje in na tem so rekli, da je potrebno skupaj delati z demokrati, ker gredo vsi za istim ciljem. Do zdaj so korakali ločeno, zdaj bodo pa skupaj.

In to je, kar smo mi povdarjali, da sta pravzaprav le dva tabora. Ločeno, vsak od svoje strani, so korakali, zdaj pa so se združeni vrgli proti vsem, ki hočejo dati narodu pravico in svobodo. Pravijo, da bodo pri prihodnjih volitvah vložili povsod skupno listo. Saj je res najboljel čemu še dalje uganjati hinavščino?

Kakor samostojnejši, tako so danes tudi socialisti v popolni odvisnosti od demokratov. Svojo zvezo z njimi zelo radi tajijo. Vendar smo jih mi že večkrat razkrinkali. Pa so se tudi sami. Ali se vam ne zdi nič čudno, ko so v Mariboru sami v svojih listih izdali, da je en del demokratov (to so orjunaši) sklenil, v občinskem svetu z njimi delati opozicijo našemu županu. Ali naj to zamolčimo našemu delavstvu, da se je edini socialistični poslanec v Beogradu (Petecjan) skupno z demokrati potegnil za orjunaše, ki so jih zaprli, ker so se pretepavali po mestu. Gliha vkup štriha — to je tudi v politiki resnica. Zato ni čuda, da se vse te različne skupine sedaj skup najdejo. Potem pa nam očitajo, če smo tudi proti njim postopali tako, da smo v zvezi z onimi, ki bodo pripomogli uresničiti naš politični in gospodarski program.

In tako si danes res stojita ti dve fronti nasproti.

Poravnajte naročnino za „Slov. Gospodarja“!

V NAŠI DRŽAVI.

Davčni zakon v razpravi. Davčni zakon je prišel najpreje v splošno razpravo, pri kateri je bil sprejet. Na posredovanje naše stranke pa se je doseglo, da se bo za enkrat celo poglavje o zemljiškem davku izločilo iz tega zakona in se bo posebej obravnavalo, ker je glede določitve čistega katasterskega donosa treba še veliko priprav. Pri nas ostane torej zemljiški davek začasno še tak kot dosedaj. Kmetje bodo plačevali ta edini davek. Tudi to se je določilo pri splošni razpravi, da se bo novi zakon začel izvajati šele 1. I. 1929. To pa zaradi tega, ker je nemogoče preje izpremeniti celotno davčno upravo. Zoper zakon za zjednačenje davkov pa so glasovali Pribičević-Žerjavovi demokrati, radičevci in socialist Petecjan, ki je sploh v popolni odvisnosti od Žerjavovcev.

Opozicija ovira delo v narodni skupščini. Radič in Pribičević vsaki dan prideta s kakim nujnim predlogom ali interpelacijo in potem govorijo o njej celi dan, samo da vlada ne bi mogla delati. En dan jo je vložil Pribičević zaradi orjunaša Jevgjeviča, ki so ga policaji zaprli, ker je ljudi kamenjal po Beogradu in je znan pretepač. Drugi dan pa je nastopil Radič zoper orožnike, ki jim je očital nasilja in razne druge krivice. Skupščina pa kljub tem oviram dalje posluje in sprejema posamezna poglavja davčnega zakona.

Radikalna stranka složna. Pribičević je poskusil tudi s tem, da bi poiskal nezadovoljneže v radikalnem klubu in jih odcepil od Vukičevića. V Beograd pa je prišel Aca Stanojevič, najvplivnejši radikalni vodja, pa je s svojim vplivom dosegel popolno složnost in soglasje v radikalnem klubu.

Vlada išče posojilo. Finančni minister se mudi v Londonu, da sklene dogovor za veliko posojilo. Čaka pa dejansko na sprejetej zakona o zjednačenju davkov in da se konča sedanja kriza. Istočasno pa vlada namerava razpisati notranje posojilo. Za velike načrte, ki jih hoče naša vlada izvršiti, je treba veliko denarja. Ta denar se mora dobiti le po posojilu, ker bodo naprave služile za dolga desetletja in se bo potem tudi breme razdelilo na dolgo dobo let.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Italija zatrla krščanski nauk v materinščini. V Tirolih prebiva dosti Nemcev, katerim pa je Italija sedaj zabranila celo veronauk učiti v materinščini bodisi v šoli ali v cerkvi. Zaradi tega dejstva je zavladalo veliko ogorčenje po vseh deželah, kjer prebivajo Nemci. Da bode isto zadelo tudi Slovence, je jasno, da pa tudi s tem ne bo Mussolini popolnoma poitalijančil naš rod, je pa gotovo. Naši očetje in matere bodo vzgojile svojo decu v našem milem jeziku in v narodni zavesti.

Italija je »dobra« Albaniji. Italija je poslala v Albanijo pod naslovom »Rdečega križa« veliko živeža, obleke in drugih stvari. Ta dobrotljivost Italije je zaradi tega, da bo Albanija založena, če bi bilo treba.

Albanski »kralj« beg Zogu naroča — umore! Te dni je bil na Dunaju aretiran Albanec Hica, ki je priznal, da ga je poslal beg Zogu, naj umori njegovega sovražnika Prištino, ki se nahaja na Dunaju. To dejstvo je vrglo zelo slabo luč na vladarja Albanije, o katerem pravijo, da ima na vesti že več takole naročenih umorov.

Kaj dela rumunski zunanji minister? Rumunski zunanji minister Titulescu je bil v Rimu, nakar se je pisalo, da je Rumunija popolnoma zvezana z Italijo. V Parizu je izjavil, da je Rumunija zaveznica Jugoslavije in Francije. Izjavljal je, da bo storil vse, da se Jugoslavija in Italija pobotata. Za pomočnico v tem delu kliče tudi Anglijo.

Zalostna nam Rusija! Iz Rusije prihajajo zelo netočna poročila. Ena prinašajo naravnost razburljive vesti, da se Trocky vrača iz pregnanstva, da so se celi polki uprli in šli nad Moskvo, ki so ga obstreljevali s topovi. Druga poročila pravijo, da je vse to le maska, da so Rusi to poskusili za prevaro Evrope, od katere so si hoteli izposoditi denar. Verjetna pa je le bolj ona prva vest. In tako bo Rusija zopet trpela, trpela!

IZ NEDELJE

Sejavec si.

Sejavec je šel sejat svoje seme... Ali se zavedaš, da si tudi ti sejavec, ki seje svoje seme? Nobeden človek na svetu ne živi samo zase, vsak ima vpliv, večkrat odločilen vpliv tudi na druge, s katerimi pride v dotiko v življenju. Vsaka beseda, ki jo izpregovoriš pred drugimi, tvoj zgled, ki ga vidijo drugi, je kakor seme, ki pada v duše in rodi tam svoj sad, dober ali slab, kakor je pač seme. Davno boš že trohnel v grobu, ne bodo se te več spominjali, a setev tvoja bo še vedno živela, živela v bogve koliko srcih in rodila tam — ali blagoslov, ali prokletstvo...

Oče in mati sredi odraščajočih otrok, ali se zavedata, kaka sejavca sta vidva? Dan na dan okoli vaju odprte otroške oči, odprta otroška ušesa, odprta otroška srca. V to njivo padajo leta in leta, dan na dan, vajina usodepolna semena. Zato pa škof Slomšek staršem tako polaga na srce: »Mati naj svoje dete z ljubeznijo do Jezusa doji, oče naj pokaže s prvim kosom kruha otroku Očeta nebeskega, od katerega vse dobro pride, zakaj v rožnem cvetu življenja otroškega se mlade glave in mehkega srca vse dobro in lepo lahko prijema. Vaše lastno zadržanje, starši vsi, naj bo otrokom bogaboječnosti živ zgled! Vaše čednosti naj se vtisnejo v njih mlado srce, kakor solnčni žar ki v vinske jagode! Varujte se vpricho otrok kaj huđega storiti, zakaj: rotiti se in kleti, se sin od očeta nauči, nečimernost in prevzetvanje posnema hči po svoji materi in kakor stara ptica poje, nauči tudi mlade svoje.«

Mlad človek sredi svojih tovarišev, v zaupnem pogovoru s svojim prijateljem — sejavec si, ki seješ svoje seme.

Sredi dela na polju, na travniku, v vinogradu, v delavnici — sejavec si.

Imaš ugled v javnem življenju: v ob-

čini, v društvu, še drugod. Gledajo na te, poslušajo in kaj dajo na tvojo besedo — sejavec si.

Sejavec je šel sejat svoje seme . . . Da, gremo skozi življenje, a za nami so brazde, za enim bolj, za drugim manj globoke, in iz teh brazd raste setev, ki jo seje mo vede, velikokrat morebiti tudi ne vede.

Dobro za nas, če so te brazde za nami svetle, če je svetla setev, ki raste za našim življenjskim korakom, če nas blagoslavljajo mnogi radi semena, ki ga seje mo. A kako mora biti človeku pri srcu, če so brazde za njegovim korakom temne, če je setev, ki dozoreva iz teh brazd, temna, če se mora bati pogledati nazaj na to svojo setev, če si mora želeči, da bi uničil to setev, ko bi jo mogel, če se glasi za njim kletev radi setve, ki jo je vsejal, morebiti sejal leta in leta svojega življenja! Enkrat, ko bo zastala naša noga na svoji življenjski poti, ko bomo vsejali zadnje seme, bo zaprto oko naše duše videlo pred seboj z vso jasnostjo svojo življenjsko setev. Besede, ki smo jih govorili v celem življenju, vsa naša dejanja tukaj na zemlji — to bo naša velika življenjska setev in to bo tudi naša usoda.

Misli na to in bodi sejavec dobrega semena, da boš dobro tudi žel!

Preganjanje katoličanov. Na Ruskem je zopet nov slučaj nasilja nad katoliškim duhovnikom. Apostolski administrator Skalski je bil obsojena na 10 let ječe in 5 let na izgubo državljskih pravic. Kakor pravi obsodba, je bil obsojen zaradi protirevolucionarne propagande, v resnici pa menda zato, ker je vršil vestno svoje duhovniške dolžnosti. — Enako kakor na Ruskem divjajo boljševiski bratci na Kitajskem. Iz mnogih pokrajin morajo misijonarji bežati. Dogajajo se pa nad njimi tudi nečloveške grozovitosti. Minulo leto sta umrla tam misijonar Hon in njegov pomočnik pri podučevanju kršč. nauka. Utrpela sta mučeniško smrt. Ko so ju zgrabili, so ju tolkli tako, da so bili vsi okoli stoječi poškopljani od njune krvi. Brez vsakega pravega zasliševanja in brez dokazov sta bila obsojena na smrt. Bila sta ustreljena, a pomočnika Lorilija strel ni dobro pogodil. Bil je še živ in pri polni zavesti, a so ga kljub temu pokopali. Ker je bila plast zemlje nad njim čisto tanka, se je lahko še ure slišalo ječanje uboge žrtve, ki je umirala najgrozovitejši smrti.

Veselo znamenje. V zadnjih mesecih so imeli pri raznih narodih svoja zborovanja katoliški pisatelji. Na teh zborovanjih so govorili in se posvetovali o smernicah, ki se jih hočejo držati v svojih spisih, da bi lahko tembolj koristili božji stvari. Taka zborovanja so bila na Francoskem, Angleškem in v Avstriji. Posebno pomenljivo in lepo je bilo to zborovanje na Angleškem, kjer so udeleženci pred kongresom bili pri sv. maši, ki jo je služil kardinal-nadžkof, in so iz njegove roke prejeli sv. obhajilo. Nek pisatelj, ki ima na milijone čitateljev in ki ni mogel biti navzoč pri zborovanju, je brzobjavil, da hoče biti v duhu pričujoč pri sv. maši, ki jo je daroval kardinal. Tako se najboljši in najplemenitejši oklepajo vere. Zato se je ni treba tudi nam

sramovati, temveč se je smemo veseliti in biti na njo ponosni.

Manj razveseljiv pojav so ločeni zakoni, katerih število vsako leto narašča. Tako je prišlo n. pr. v Zjedinjenih državah Severne Amerike leta 1925 na 1.606.334 sklenjenih zakonov 175.449 ločitev, leta 1926 pa na 1.020.079 sklenjenih zakonov že 180.868 ločitev. Ravno tako raste število ločenih zakonov na Nemškem, predvsem v Berlinu, ravno tako na Ruskem, kjer se je mož že čez pol ure po poroki dal ločiti, ker se z ženo nista mogla sporazumeti, kateri bo utrpel škodo, ki jo je imela žena pri zaslužku v času, ko je šla k poroki. Sv. pismo pravi: »Kar je Bog združil, tega naj človek ne loči.« Tolikokrat danes pri sklepanju zakona, pri sklepanju življenjske zveze, ni več Boga, zato pa te zakone tako lahko loči človeška strast.

Kako skrbijo za versko življenje v Argentini. V Argentini v Južni Ameriki se je začel vesel verski prepoved. Praznik sv. Rešnjega Telesa se je obhajal v glavnem mestu Buenos Aires kot najvišji narodni praznik. Nebo pri procesiji so nosili mestni župan in mestni svetovalci. Po celi državi se obhajajo misijoni, na stotine ljudi se udeležuje večdnevni duhovni. Radi pomanjkanja duhovnikov so vzgojili na stotine katehetov, moških in žensk, ki podučujejo zanemarjeno mladino in jo pripravljajo na sprejem sv. obhajila. Neka posebnost pri tem obnovitvenem delu so misijoni v šotorih. Ker so posebno v mestih cerkve ena od druge preveč oddaljene, se na pripravnih krajih napravi kakih 20 šotorov. Svetni katehete najprvo zberejo otroke, jih 14 dni poučujejo v šotorih, molijo z njimi in jih pripravijo za prvo sv. obhajilo. Nato sledijo pridige za odraslene. Kako potrebno je to, je razvidno iz tega, da je bilo v nekem mestu pri taki priliki krščenih 150 otrok in pripravljenih 50 divjih za sveto vero.

NOVICE

MEHIKANSKI MUČENIKI.

Mehikanski nadškof pokrajine Guadaluajara Francesco Orosco de Jimenez se že nad eno leto nahaja v prostovoljnem prognanstvu, čeprav je mehikanski predsednik Calles poslal proti njemu preko 10.000 ljudi, da ga privlečejo iz planinskega skrivališča. Nadškof je naslovil na svoje vernike novo pastirsko pismo. Sivi nadškof vstaja proti lažem mehikanske vlade, ki ga hoče dobiti v svoje roke živega ali mrtvega. Mehikanska vlada je namreč javno obtožila nadškofa, da podpihuje ljudstvo na vstajo. To ni resnica, pravi nadškof. Nikoli še ni bil naveden za to dokaz. Če bi mehikanska vlada poskušala to dokazati, lahko te dokaze zavrne tisoče in tisoče vernikov. Pastirsko pismo objavlja podatke o mučeniški smrti sedmih duhovnikov, ki so bili ubiti v zadnjem času. Gerano Sanchez je bil obešen. Sanchez in Roman Adame, župnik iz Rochistana, sta bila usmrčena v Yaulabici, kljub temu, da so verniki zbrali 6000 pezet za njihov odkup. Sabas Reyes je bil usmrčen z neronsko okrutnostjo, ko je vršil svojo dol-

žnost. G. Robles, župnik v Tetoclanu, je bil pred smrtjo izpostavljen strašnem mučenju. Župnika Kristobal Magallures in Augustin Calaco sta bila usmrčena v Colotlanu. Župnik Jose Isabel Flores je bil ubit v svoji župniji, kjer je služil preko 40 let. V Rim je prispelo pismo nekega ameriškega škofa, ki opisuje mehikanske razmere takole: »V okrajih in krajih, ki mejijo ob naše, trajajo še vedno preganjanja in mučenja katoličanov in duhovnikov. Vladni vojaki najbrže nimajo drugega povelja od svoje vlade, kakor samo, da mučijo nesrečni narod. Razrušili so cerkve in oltarje in uničili vse križe. Narod je pognan iz mnogih krajev v skupna taborišča, kjer ga je vlada internirala.«

Neverjetno, a pišejo, da je res! O trgovcu Frideriku Töpfer v Dessau na Nemškem poroča časopisje to-le: Töpfer je bil med vojno pilot na letalu. Letalo se mu je pokvarilo v zraku, padel je na tla iz visočine in se smrtnonevarno ponesrečil. Prepeljali so ga v bolnico, kjer so ga zdravniki operirali, ne da bi ga bili ommamili in vendar se je znal tolikanj premagati, da ni čutil nobenih bolečin. Pred nekaj dnevi se je dal pribiti z 18 cm dolgimi žebli na desko in se je med to proceduro smejal in kadil. Tako je ostal tri dni in tri noči. Ko so ga sneli s križa, se ni pokazala na ranah v rokah in na nogah niti kapljica krvi. Po šestih urah ni bilo o tej ranah sploh nobenega znamenja več. Töpfer more tudi poljubno dvigati toploto svoje krvi nad 40 stopinj C, ne da bi to najmanj škodovalo njegovemu zdravju.

Vedni nosilec liste Slovenske neodvisne gospodarske stranke v Mariboru Zagorski izgnan iz mariborske oblasti: Javnosti je dobro znano, kako je Franc vitez Zagorski — v resnici Ferenčak iz Rajhenburga ob Savi bil pri državnozborskih volitvah vedno nosilec in kandidat zgoraj imenovane liste. Iz njegove kandidature so bili volilci šale, a vendar je morala oblast postavljati njegovo volilno skrinjico na vseh voliščih v mariborski oblasti. Poleg politike za časa volitev je bil Zagorski posredovalec s prodajo pesestev in hiš. Neprestano je imel opravka s policijo in sodiščem, kjer je predsedel že nekaj mesecev. Mariborski policija je tega večnega kandidata izgnala iz mariborske oblasti za dobo 5 let. Celih pet let vitez Zagorski ne bo smel kandidirati v mariborski oblasti in bo morda osrečil — ljubljansko.

Požiga osumljen in aretiran. Pred tremi leti je izbruhnil požar pri pos. Ivan Rozmanu in Skrinjarju v Humu pri Ormožu. Kljub temu, da so domači s pomočjo gasilcev požar omejili, je vendarle napravil okoli 30.000 Din škode. Nesrečo je posebno občutil J. Rozman, ker so mu ognjeni zublji občutno poškodovali skoro popolnoma novo poslopje. Orožniki so šli takoj z vso verno na delo, da izsledijo zločinca, ki je podtaknil ogenj. Vendar je bil ves njihov trud dolgo zaman. Orožniki pa navzlic prvim neuspehom niso popustili, temveč so imeli vse osumljence pod nadzorstvom. Te dni se jim je končno nabralo toliko obtežilnega gradiva, da so mogli aretirati nekega Matevža Žibrata. Odvedli so ga v sodne zapore v Ormožu, kjer bo počakal na prvo porotno obravnavo.

Srečna dediča. Italjanska ročna delavca brata Scarboni sta podedovala po stricu svoto 89 milijonov lir.